

Doamna Ministru,

În vederea democratizării justiției ca parte integrantă a procesului de reabilitare și întărire a statului de drept în România, precum și ridicarea justiției române la nivel european, s-a reușit reșezarea puterii judecătorești în sistemul puterilor în stat, prin adoptarea Legii nr. 303 privind statutul magistraților, a Legii nr. 304 privind organizarea judiciară, și a Legii nr. 317 privind organizarea și funcționarea CSM.

Masurile privind independența justiției au fost finalizate în anul 2004 prin adoptarea noii Constituții și s-au concretizat prin preluarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a atribuțiilor și responsabilităților puterii executive în ceea ce privește cariera magistratului și răspunderea sa disciplinară. Pe baza acestui pachet de legi, a fost închis capitolul 24, JAI, în procesul de negociere cu Uniunea Europeană.

Clauza de salvagardare prevede în special evaluarea modului în care se aplica măsurile de reforma privind justiția în România.

Aplicarea prevederilor pachetului de legi, a reliefat și în România ca, de altfel, în țările europene care au devenit membre ale UE la 1 mai 2003, avantajele unui sistem independent de justiție în care magistratii, își desfășoară activitatea fără a fi supuși altor presiuni decât cele dictate de înfaptuirea cu corectitudine a actului de justiție. Reforma sistemului judiciar, informatizarea instanțelor, repartizarea aleatorie a cauzelor, reorganizarea completelor în prima instanță au reprezentat pași importanți și absolut necesari pentru aducerea justiției românești la standardele spre care tindem dar ele **trebuie continuate nu modificate**. Așa cum se remarcă și în raportul Bancii Mondiale, în ultimele 12 luni, sistemul judiciar s-a reșezat, independența justiției este garantată, ce puțin din punctul de vedere al legii,

iar Consiliul Superior al Magistraturii și Înalta Curte de Casație și Justiție au fost reorganizate și întărite. Cele 3 legi organice adoptate în vara anului 2004, Legea nr. 303 privind statutul magistraților, Legea nr. 304 privind organizarea judiciară, Legea nr. 317 privind organizarea și funcționarea CSM au deschis drumul spre modificarea statutului magistratilor, fie ei judecatori sau procurori, asigurând selecția transparentă și în funcție de competența acestora, au pus bazele reformării instituțiilor sistemului de justiție dar **ele trebuie implementate imediat**. Modul de funcționare al instituțiilor care alcătuiesc sistemul judiciar din România este identic cu cel din statele care au aderat la Uniunea Europeană în 2003. Și ei s-au confruntat cu aceleași probleme, au avut aceleași dificultăți pe care au încercat să le depășească nu schimbând legea ci adaptându-se.

Pachetul de legi privind reforma sistemului judiciar adoptat la jumătatea anului 2004, a avut ca scop fundamental atât asigurarea independenței realizării actului de justiție în raport cu politicul cât și crearea unei instituții autonome - Consiliul Superior al Magistraturii - structură separată de celelalte puteri ale statului, aleasă prin vot direct de cei 6000 de magistrați din România. Pachetul de legi a fost elaborat cu sprijinul direct al asociațiilor de magistrați, beneficiind de contribuția experților europeni: domnul Trouche din partea Franței și d-l Schlafen din partea Germaniei. Totodată din punct de vedere instituțional, mecanismele de funcționare ale PNA și Parchetului General au fost stabilite în cooperare cu experți spanioli, italieni și americani.

În Parlamentul României, aceste legi au fost aprobate cu votul unanim al tuturor parlamentarilor. Noul pachet de legi propus de Ministerul Justiției nu cuprinde decât în mica măsură prevederi referitoare la eficientizarea actului de justiție, asigurarea autonomiei funcționale a

parchetelor, lupta împotriva corupției, etc, dar conține măsuri cât se poate de evidente vizând: crearea unor parghii pentru influențarea și controlul actului de justiție, diminuarea drastică a rolului CSM ca garant al independenței justiției, crearea unor mecanisme prin care Ministerul Justiției să controleze procesul de numire în funcțiile de conducere a magistratilor din România, la nivelul tuturor structurilor puterii judecătorești.

Proiectul de modificare a celor 3 legi cuprinde nu numai erori grave dar și prevederi neconstituționale, și este de datoria noastră să vi le semnalăm. Avem în vedere:

1. Prevederea privind abrogarea art. 3 din legea 317/2005 care consfințește CSM ca “ **garant al independenței justiției**”,
2. Introducerea obligativității pentru CSM de a prezenta Parlamentului României raportul anual asupra activității sale ceea ce reprezintă un act neconstituțional, care duce la încălcarea principiului separației puterilor în stat.
3. Potrivit art. 66 alin. 1 din proiect, ministrul justiției poate, din proprie inițiativă, să exercite control asupra procurorilor în ceea ce privește modul în care aceștia își îndeplinesc atribuțiile de serviciu. Practic, reprezentantul executivului -ministrul justiției- va avea controlul total asupra carierei și activității profesionale a procurorului, ceea ce echivalează cu exercitarea controlului politic asupra actului de justiție.

Și această prevedere este neconstituțională. Autoritatea ministrului justiției asupra procurorilor este una de ordin administrativ, potrivit competențelor acestui minister, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 83/3.02.2005. Ea nu poate justifica posibile ingerințe în atribuțiile profesionale ale procurorului, fiindcă, în soluțiile dispuse, procurorul este autonom și se supune doar legii.

4. Articolul 75¹ din proiect impune Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție obligația elaborării anuale a unui **raport privind activitatea desfășurată**, pe care să-l prezinte ministrului justiției, nu mai târziu de luna ianuarie a anului următor. Prevederea este neconstituțională, întrucât Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este subordonat doar administrativ ministrului justiției, iar profesional, din punct de vedere al competenței funcționale, C.S.M.-ului. Consiliului Superior al Magistraturii - ca reprezentant al autorității judecătorești - este garantul independenței justiției, iar în cadrul său ministrul justiției este doar membru de drept.
5. Atribuirea competenței de a se propune numirea în funcțiile de conducere a procurorilor de către *Procurorul General al României, precum și la propunerea președintelui instanței, în cazul judecătorilor*, din noul proiect de modificare a legii, excede dispozițiilor constituționale potrivit cărora **„Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii”**, transformând practic Consiliul Superior al Magistraturii într-un organism consultativ.
6. Prin abrogarea art.41 din Legea nr. 303/2004 privind statutul magistraților potrivit căruia ”Consiliul Superior al Magistraturii constituie și actualizează o bază de date cuprinzând magistrații care s-au remarcât în activitatea lor profesională” - se elimină practic, posibilitatea Consiliului Superior al Magistraturii de a putea face propuneri privind promovarea magistraților, având în vedere reale criterii de performanță, dar și imposibilitatea urmăririi evoluției

carierei de magistrat.

7. Potrivit art. 26, alin.(3) din proiect, din colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nu mai fac parte șefii de secții, ci doar „președintele, vicepreședintele și 9 judecători aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor, cu reprezentarea fiecărei secții.”. Prevederea, aduce atingere principiului colegialității conducerii, întrucât șefii de secții fac parte din conducere, având obligații specifice de asigurare a bunei organizări și funcționări a Înaltei Curți de Casație și Justiție.
8. Deși se pretinde a fi o lege de **organizare judiciară**, în mod inexplicabil, proiectul nu mai prevede competența instanțelor judecătorești (curți de apel, tribunale, tribunale specializate și judecătorii), astfel cum era prevăzută în toate legile anterioare, reglementându-se doar competența instanței supreme. Această secțiune este abrogată fără nici o motivare sau măcar o trimitere la dispozițiile generale din Codul de procedură civilă, Codul de procedură penală ori legi speciale.
9. În proiectul de lege, potrivit art. II din dispozițiile finale, funcțiile de judecător inspector și procuror inspector se desființează, iar atribuțiile de **control** sunt scoase din competența magistraților inspectori și delegate unor „**judecători și procurori anume desemnați**”, categorie de personal neprecizată și care scapă oricărei reglementări. Desființând compartimentul inspecție, proiectul înlocuiește controlul ierarhic (prevăzut în Constituție), cu un posibil control necalificat, neprofesionist și deci nelegal, de natură să afecteze însuși statutul magistratului (în independența sau stabilitatea lui, după caz).

10. Intreaga reglementare a organizării și funcționării Parchetului Național Anticorupție, din Cap. II, Secțiunea a -2-a, este neconstituțională. Prin organizarea sa, ca structură autonomă cu independență **absolută** atât în cadrul sistemului judiciar, cât și în raport cu orice altă autoritate publică (inclusiv Consiliul Superior al Magistraturii), prin încadrarea sa cu procurori **numiți prin ordin al Procurorului General al Parchetului Național Anticorupție**, iar nu prin decret al Președintelui României, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, prin stabilirea unor proceduri de revocare din funcție, evaluare, etc. derogatorii de la prevederile general - aplicabile, se creează cadrul juridic al legimității unui parchet extraordinar, situat în afara sistemului judiciar, prevăzut în Constituție, **subordonat și controlat de executiv.**

Este momentul în care putem și trebuie să apărăm justiția și să sprijinim cu toate mijloacele puterea judecătorească de care toți avem nevoie să fie dreaptă.

Doamna ministru,

Promovând un sistem de subordonare politică a justiției, România va încălca criteriile de integrare în Uniunea Europeană, criteriile stabilite la Copenhaga și este de datoria noastră să acționăm împreună pentru adoptarea acelor măsuri atât de urgente și necesare în această perioadă prin care România să parcurgă cu succes această ultimă etapă în procesul de integrare europeană. Exprimându-ne speranța că pachetul de legi privind reforma precum și măsurile de aplicare a lor vor fi adoptate prin consultarea largă a tuturor celor care lucrează în sistemul judiciar românesc, precum și a celor care au ceva de spus cu bună credință privind mersul justiției în țara noastră

va asigur de deosebinta mea pretuire si stima.

Cristian Diaconescu